ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶ

ՀԵՐՄՈՆԻ ՀԱՄԱՅՆՔԻ

2017-2021թթ. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Կազմեց՝ համայնքի ղեկավար Գ.Օհանյան

Հաստատվել է համայնքի ավագանու 28.12.2016թ.թիվ 39 որոշմամբ

2016թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ……………………………………3

2.ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ……………………………………4

3.ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ 12

4. ՀԶԾ-Ի ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ…………………………… 30

5. ՀԶԾ-Ի ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ…………………………………………35

6. ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ…………………………………………………… 38

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ

Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզի Հերմոն համայնքի 2017-2021 թթ. զարգացման ծրագիրը (այսուհետ՝ ՀԶԾ) մշակելիս հաշվի է առնվել, որ համաձայն 2015 թվականի դեկտեմբերի 6-ին փոփոխված Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 181-րդ հոդվածի ՏԻՄ-երը՝ համայնքի ավագանին և համայնքի ղեկավարը ընտրվում են հինգ տարի ժամկետով:

ՀԶԾ-ն մշակվել է՝ հիմք ընդունելով ,Տեղական ինքնակառավարման մասին« Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրավասություններն ու լիազորությունները նրանց գործունեության բնագավառներում (ոլորտներում), ՀԶԾ-ի մշակման և կառավարման վերաբերյալ համապատասխան հոդվածների դրույթները:

Ներկայացվող ՀԶԾ-ն առաջիկա հինգ տարիների համար հանդիսանալու է Հերմոն համայնքի զարգացման հիմնական փաստաթղթերից մեկը: ՀԶԾ-ի բովանդակությունը պայմանավորված է համայնքի ռեսուրսային (մարդկային, գույքային, ֆինանսատնտեսական, տեխնիկական և այլ) հնարավորություններով, համայնքային ծրագրերի իրականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների առկայությամբ: ՀԶԾ-ն մշակելիս որպես կողմնորոշիչ են դիտարկվել համայնքը զարգացնելու անհրաժեշտությունը, համայնքի տարածքում գյուղատնտեսական գործունեության ծավալման և զբոսաշրջության զարգացման հնարավորությունները: Վերհանված հիմնախնդիրների հիման վրա, ելնելով ,Տեղական ինքնակառավարման մասին« Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջներից, Հերմոն համայնքի ղեկավարը մշակել է համայնքի 2017-2021թթ. ՀԶԾ-ն, որը քննարկվել և հաստատվել է համայնքի ավագանու կողմից:

2. *ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ*

2.1. Համայնքիր նդհանուր նկարագրություն

Վայոց ձորի մարզի Հերմոն համայնքը գտնվում է մարզկենտրոնից 30 կմ հեռավորության, ծովի մակերևույթից 1750 մ բարձրության վրա, ընդգրկված է Հայաստանի Հանրապետության բարձր լեռնային գյուղական համայնքների ցանկում: Համայնքի տարածքում կան ևս երկու բնակավայրեր՝ Արատես և Կալասար:

Համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 5643.6 հա հողատարածք՝ գյուղատնտեսական նշանակության 4050.2 հա, որից վարելահող՝ 145.8 հա, խոտհարք՝ 226.5 հա, արոտ՝ 3096.1հա, իսկ այլ հողեր՝ 581.8 հա:

Համայնքի վարչական տարածքից են սկիզբ առնում Եղեգիս գետի վտակները: Գյուղի տարածքում են Հերմոն և Արատես վանքերը 13-րդ դարում կառուցված,համայնքի տարածքում գործում են 4 փիեկ. , << Սիրանուշ>> ճամբարը և 1 հանգստյան տուն: Գյուղի կլիման ձմռանը ցրտաշունչ է , ամռանը հով:

Համայնքը գտնվելով անտառամերձ գոտում ունի շատ գեղեցիկ բնապատկեր :Համայնքի վարչական տարածքում առկա է բնական տաք և թթու ջրերի ակունքներ:

Համայնքում 1988 թվականից բնակվում են փախստական և մարզի տարբեր գյուղերից ընտանիքներ, ովքեր իրենց նախկին բնակավայրերում հնարավորություն չեն ունեցել բնակարան կառուցելու, ապրելու, տեղափոխվել և բնակություն են հաստատել համայնքում:

Համայնքի բնակիչները, բնակլիմայական պայմաններից ելնելով, զբաղվում են գյուղատնտեսական աշխատանքներով և անասնապահությամբ:

Համայնքի մշտական բնակչության ու տնային տնտեսությունների ցուցանիշները 01.01.2016 թվականի դրությամբ ներկայացված է աղյուսակ 1 –ում:

Աղյուսակ 1. Համայնքի մշտական բնակչության ու տնային տնտեսությունների ցուցանիշները (01.10.2016 թ. դրությամբ)

		Մշտական			Առկա		
		ընդամենը	այդ թվում՝		ընդամենը	այդ թվում՝	
			տղամարդ	կին		տղամարդ	կին
1	բնակչության թվաքանակը, մարդ	204	92	112	227	105	122
2	տնային տնտեսությունների թվաքանակը	67	X	X	73	X	X
2.1	այդ թվում՝ ժամանակավոր կացարաններում /վագոն, տնակ/ բնակվող	0	X	X	0	X	X
2.2	կիսակառույց տներում բնակվող	0	X	X	0	X	X
3	ընտանեկան նպաստ ստացող տնային տնտեսությունների քանակը	10	X	X	10	X	X

Համայնքի բնակչության 47% կազմում են տղամարդիկ և 53% կանայք:
Համայնքի բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմը ներկայացված է աղյուսակ 2-ում:

5

Աղյուսակ 2. Համայնքի առկա բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմի ցուցանիշները (01.01.2016 թ. դրությամբ)

	Ընդամենը	այդ թվում՝ իգական	այդ թվում՝ արական
1. մինչև 1 տարեկան	4	3	1
2. 1-2 տարեկան	4	3	1
3. 3-4 տարեկան	6	2	4
4. 5-6 տարեկան	3	3	0
5. մինչև 6 տարեկան...	17	11	6
6. 7-10 տարեկան	14	10	4
7. 11-14 տարեկան	6	4	2
8. 15-17 տարեկան	9	4	5
	47	28	19
9. մինչև 16 տարեկան..			
10. մինչև 18 տարեկան..	50	28	22
11. 18-22 տարեկան	13	8	5
12. 23-45 տարեկան	86	50	36

13. 46-62 տարեկան	53	24	27
14. 63 և ավելի տարեկան....................	25	10	15

2.2 Համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը

Համայնքի ընդհանուր և սեփական եկամուտների 2014-2016թթ. ցուցանիշները ներկայացված է աղյուսակ 3-ում:

Աղյուսակ 3. Համայնքի ընդհանուր և սեփական եկամուտների ցուցանիշները 2014-2016թթ.

(հազ դրամ)

ՀՀ	Տարի	Եկամուտները	
		Ընդհանուր	Սեփական
1	2014	4905.0	900.0
2	2015	5105.4	1432.0
3	2016	4986.8	1486.8

2017 թվականի տարեկան բյուջեով համայնքի ընդհանուր տարեկան եկամուտները նախատեսվում է 5327.8 հազար դրամ, որից սեփական եկամուտներ՝ 1497 հազար դրամ:

Համայնքում այժմ գործում է 3 անհատ ձեռնարկատեր, որից 1-ը զբաղվում է մանրածախ առևտրով իսկ 2 ընտանիք ընտանեկան ձեռնարկատիրությամբ:

Համայնքի բնակչությունը զբաղվում է հողագործությամբ և անասնապահությամբ: Ստացված հիմնական արտադրանքը սպառվում է հիմնականում քաղաք Երևանում:

Համայնքն ունի զբոսաշրջության զարգացման համար նպաստավոր պայմաններ, մասնավորապես համայնքի բնակլիմայական պայմանները և համայնքի աշխարհագրական դիրքը թույլ են տալիս որպեսզի համայնքում զարգանա տուրիզմը ,համայնքի տարածքում գործում է մեկական հանգստի տուն և ճամբար:

Համայնքում գործում է մեկ հիմնական դպրոց, որտեղ հաճախում են թվով 21 (2016թ.տվյալներով) աշակերտներ:

Համայնքում նպաստառու ընտանիքների ընդհանուր թիվը կազմում է շուրջ 10: Թոշակառուների ընդհանուր թիվը կազմում է շուրջ 35, որից հաշմանդամության թոշակ 13, կենսաթոշակառու 22:

2.3Համայնքում իրականացվող ծրագրերը

Առաջիկա հինգ տարիներին համայնքը պատրաստվում է համագործակցել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության, միջազգային դոնոր կազմակերպությունների, ինչպես նաև անհատ ներդրողների հետ:

Համայնքը համագործակցել և շարունակում է համագործակցել «Ռազմավարական զարգացման գործակալություն» հասարակական կազմակերպության հետ՝ «Անասնապահության զարգացում» ծրագրի շրջանակներում, նպատակ ունենալով խթանել անասնապահության զարգացումը համայնքում:

Համայնքում առաջիկա հինգ տարիներին նախատեսում է իրականացնել հետևյալ ծրագրերը՝

-Ջրնաշրջության զարգացում

-Համայնքի փողոցների լուսավորություն

- Ոռոգման համակարգի հիմնանորոգում

-Դաշտամիջյան ճանապարհների բարեկարգում

-Համայնքի խմելու ջրագծի արտաքին ցանցի վերակառուցում

2.4 Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի նկարագրություն և ֆինանսական կանխատեսումներ

Համայնքի բյուջեի եկամուտները գոյանում են համայնքի բյուջե վճարվող հողի հարկից, գույքահարկից, տեղական տուրքերից և ֆինանսական համահարթեցման նպատակով տրվող դոտացիաներից: Համայնքի բյուջեի եկամուտների սեփական եկամուտները փոքր մաս են կազմում, սակայն դրանք 2014-2016թթ. փաստացի տվյալներով աճել են:

2.5Համայնքում իրականացվող ծրագրերը

Առաջիկա հինգ տարիներին համայնքը պատրաստվում է համագործակցել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության, միջազգային դոնոր կազմակերպությունների, ինչպես նաև անհատ ներդրողների հետ:

Համայնքը համագործակցել և շարունակում է համագործակցել «Ռազմավարական զարգացման գործակալություն» հասարակական կազմակերպության հետ՝ «Անասնապահության զարգացում» ծրագրի շրջանակներում, նպատակ ունենալով խթանել անասնապահության զարգացումը համայնքում:

Համայնքում առաջիկա հինգ տարիներին նախատեսում է իրականացնել հետևյալ ծրագրերը՝

-Զբոսաշրջության զարգացում

-Համայնքի փողոցների լուսավորություն

- Ոռոգման համակարգի հիմնանորոգում

-Դաշտամիջյան ճանապարհների բարեկարգում

-Համայնքի խմելու ջրագծի արտաքին ցանցի վերակառուցում

Առաջիկա 5 տարիներին ակնկալվում է պետության կողմից տրամադրվող ֆինանսական համահարթեցման նպատակով տրվող դոտացիաների չափի ավելացում, ինչպես նաև նախատեսվում է ավելացնել համայնքի բյուջե մտնող սեփական եկամուտների չափաբաժինը, ի հաշիվ համայնքի տարածքի հողերի վարձավճարների:

Առաջիկա տարիներին նախատեսված համայնքային ծրագրերի իրակացման գործում նախատեսվում է ներգրավել պետական և դոնոր կազմակերպությունների աջակցությունը:

2.5 Զարգացման խոչընդոտներ և դժվարություններ

Հերմոն համայնքի բնակչությունը հիմնականում զբաղվում է անասնապահությամբ և հողագործությամբ, ինչը ոչ բոլոր դեպքերում է ապահովում բավարար եկամուտներ ապրուստի միջոցները հոգալու համար:

Համայնքում չկան երիտասարդական և այլ ժամանցային կենտրոններ, համայնքի Մշակույթի տունը գտնվում է անմխիթար վիճակում,և ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով Մշակույթի տունը չի նորոգվում,միջոցառումներ հազվադեպ են կազմակերպվում՝ համայնքապետարանի աշխատակիցների ջանքերի շնորհիվ, այս ամենը նպաստում են երիտասարդների կողմից համայնքը լքելուն:

Նշված հիմնահարցերի լուծման համար առկա դժվարությունները կապված են հիմնականում համայնքի եկամուտներից: Համայնքը չունի անհրաժեշտ եկամուտներ՝ իր առջև դրված հիմնահարցերը միանգամից լուծելու համար:

2.6 Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈւԹՀՍ) վերլուծություն

Համայնքի ուշեղ կողմերը.

-Զբոսաշրջության զարգացման համար նպաստավոր պայմանները և ռեսուրսները

-Հողային և ջրային մեծ ռեսուրսները

-Անասնապահության զարգացման համար նպաստավոր պայմանները

-Անասնակերի (միամյա և բազմամյա խոտի) հարուստ բազան

-Բարձրագույն կրթություն ունեցող բնակիչները

-Համանքի տարածում գործող ՓՀԷԿ-ները:

Համայնքի թույլ կողմերը.

-Զբաղվածության ցածր մակարդակը

-Համայնքի բյուջեի սեփական եկամուտների փոքր չափաբաժինը

-Ցածր աշխատավարձի առկայությունը:

Համայնքի հնարավորությունները.

-Զբոսաշրջության զարգացում

-Անասնապահության զարգացում

-Աշխատուժի առկայություն

-Համագործակցության շրջանակների ընդլայնում

Համայնքին սպառնացող վտանգները.

-Բնակչության արտահոսք համայնքից

-Սոցիալ-տնտեսական ընդհանուր իրավիճակի վատթարացում

-Բնակչության անվճարունակ լինելը

-Զյան հաճախակի սահքի պատճառով համայնքի խմելու և ոռոգման ջրատարերի վնասվում:

3. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

3.1 Համայնքի զարգացման տեսլական

Համայնքի տեսլականն է ունենալ զարգացած զբոսաշրջությամբ, գյուղատնտեսությամբ, փոքր բիզնեսներով համայնք, որտեղ բնակիչներ կունենան զբաղվածություն, երիտասարդները կվերադառնան և կմնան համայնքում: Դրան է ուղղված համայնքի կողմից կազմված առաջնահերթ ծրագրերի, նպատակների ձևակերպումը ըստ առաջնահերթ բնագավառների, որը ներկայացված է հաջորդ բաժնում:

3.2 Համայնքի զարգացման ծրագրերի, նպատակների առաջադրում և կոնկրետ խնդիրների ձևակերպում

Համայնքում առաջիկա հինգ տարիներին նախատեսում է իրականացնել հետևյալ ծրագրերը՝

-Զբոսաշրջության զարգացում

-Համայնքի փողոցների լուսավորություն

- Ոռոգման համակարգի հիմնանորոգում

-Դաշտամիջյան ճանապարհների բարեկարգում

-Համայնքի խմելու ջրագծի արտաքին ցանցի վերակառուցում

Ստորև ներկայացվում է համայնքի զարգացման ծրագրերը և ծրագրերի անձնագրերը

ԾՐԱԳԻՐ 1

ՀԵՐՄՈՆ ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ:

Վայոց ձորը յուրօրինակ զբոսաշրջային գոտի է, հարուստ պատմամշակութային արժեքներով և պատմությամբ: Մարզի ռեսուրսները նպաստում են զբոսաշրջության տարբեր ձևերի զարգացմանը, մասնավորապես էկոտուրիզմ, լեռնային տուրիզմ:

Համայնքի տարածքը հարուստ է պատմամշակույթային և բնության տարբեր հուշարձաններով, ինչը լուրջ հնարավորություն է գյուղի տարածքում զբոսաշրջության զարգացման համար: Նույնիսկ ճանապարհային այսպիսի պայմաններում գյուղն ի վիճակի ընդունել զբոսաշրջիկների, որոնք հաճախում են ինչպես միայնակ կամ ընտանիքներով, այնպես էլ խմբերով: Կարևոր խնդիր է հանգստյան գոտիների ստեղծումը համայնքի վարչական տարածքում:

Զբոսաշրջության զարգացումը կնպաստի նաև Հերմոն անվան շրջանառության և գովազդման նպատակով: Հնարավորություն կտա համայնքին մասնակցելու տարբեր միջազգային ծրագրերի:

Այսպիսով նախատեսվում է համայնքում վերը նշված միջոցներով առաջիկա 5 տարիներին՝ 2017-2021թթ. ավելացնել հյուրատների քանակը, հասցնելով մինչև 10-ի: Ինչպես նաև զարգացնել ագրոտուրիզմը՝ զբոսաշրջային սեզոնին կազմակերպել այցեր ոչ միայն պատմամշակութային վայրեր, այլև մասնակցություն բերքահավաքի գյուղատնտեսական արտադրանքների պատրաստման գործընթացներին: Կազմել տուրեր էքստրեմալ տուրիզմ նախընտրողների համար:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ

« ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ»

(Ծրագրի անվանում)

<table>
<tr><td>Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը</td><td colspan="7">Համայնքի զարգացում, համայնքում նոր աշխատատեղերի ստեղծում, ֆինանսական միջոցների բարելավում</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ծրագրի անմիջական նպատակ

Համայնքում լեռնային տուրիզմի, ագրոտուրիզմի և ձմեռային տուրիզմի զարգացում</td><td colspan="7"></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="8">Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ

1.Համայնքում նոր աշխատատեղերի ստեղծում

2.Համայնքի ֆինանսական միջոցների բարելավում</td><td colspan="7">1.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="7">2.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական գործողությունները</td><td colspan="7">1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ

1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում

1.2.

2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ

2.1.</td></tr>
</table>

Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ Կապիտալ ծախսեր՝ 3000.0 հազ. դրամ Ընդհանուր բյուջեն՝ 3000.0 հազ. դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ծրագրի իրականացման համար այլ ռեսուրսներ, բացառությամբ ֆինանսականի, չեն պահանջվում
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Բնական աղետները
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Զբոսաշրջիկներ
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2017-2021թթ.
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Համայնքում հյուրատների ստեղծում

ԾՐԱԳԻՐ 2

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՓՈՂՈՑՆԵՐԻ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ:

Համայնքի համար կարևոր է փողոցային լուսավորությունը: Փողոցային լույսեր են անցկացվել համայնքի գլխավոր փողոցում, սակայն այն ամբողջությամբ չի ավարտվել: 2019 թվականին նախատեսվում է իրականացնել համայնքի մնացած 1,0 կմ երկարությամբ փողցների լուսավորությունը: Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է 1.5 մլն ՀՀ դրամ, որը նախատեսվում է իրականացնել համաներդրմամբ: Համայնքի սեփական ներդրումը կկազմի 0.7 մլն դրամ, մնացած 0.8 մլնն ակնկալվում է ստանալ այլ կազմակերպություններից ու ներդրողներից:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ

«ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՓՈՂՈՑՆԵՐԻ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ»

(Ծրագրի անվանում)

ıտաղիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի փողոցների ամբողջական լուսավորություն						
Ծրագրի անմիջական նպատակ							
ՈՒնենալ գիշերային լուսատուներով լուսավորված փողոցներ	Ցուցանիշներ	ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	ւցանիշներ	ակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
	2.						
	ւցանիշներ	ակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ Կապիտալ ծախսեր՝ 1500.0 հազ. դրամ Ընդհանուր բյուջեն՝ 1500.0 հազ. դրամ						
րագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ծրագրի իրականացման համար այլ ռեսուրսներ, բացառությամբ ֆինանսականի, չեն պահանջվում						

Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Քանի որ ծրագիրը համայքային ենթակառուցվածքի զարգացման ծրագիր է, ուստի հիմնական ռիսկերը վերաբերում են հետագա պահպանման և շահագործման ծախսերին, որի հնարավորությունը համայնքը չունի
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակչություն
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2017-2021թթ.
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Համայնքում լուսավորության ցանցի կառուցում

ԾՐԱԳԻՐ 3

ԳՅՈՒՂԸ ՈՌՈԳՄԱՆ ՋՐՈՎ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ

Ներկայումս գյուղը սնուցող խմելու ջրի խողովակաշարի անմխիթար վիճակը նույնպես տարբեր ատյաններում բարձրացված և խիստ կարևոր հարց է: Համայնքի ղեկավարության և համայնքի առանձին բնակիչների կողմից ամեն տարի կազմակերպվող մասնակի ջրահավաքման և վերանորոգման աշխատանքները չեն կարող կատարելապես կարգավորել հիմնախնդիրը, քանի որ ոռոգման ջրատարի մեծ մասը բազմաթիվ տեղերից վնասված է:Ծրագիրը իրականացնելու համար անհրաժեշտ է հարցը բարձրացնել համապատասխան գերատեսչությունների և ՀՀ կառավարության առջև:

Ծրագիրը նախատեսվում է իրականացնել 2018-2019 թվականներին ՝ պետական աջակցությամբ, որի համար անհրաժեշտ է շուրջ 7մլն դրամ:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ

« ԱՐԱՏԵՍ-ՀԵՐՄՈՆ ՈՌՈԳՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՀԻՄՆԱՆՈՐՈԳՈՒՄ»

(Ծրագրի անվանում)

<table>
<tr><td>Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը</td><td colspan="7">Համայնքում գյուղատնտեսության խթանում</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ծրագրի անմիջական նպատակ

Հերմոն համայնքի 100 հա վարելահողերի անխափան ջրամատակարարում</td><td colspan="7"></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="8">Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ</td><td colspan="7">1.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="7">2.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական գործողությունները</td><td colspan="7">1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ
1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում

2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ
2.1.</td></tr>
</table>

	2.2.
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ Կապիտալ ծախսեր՝ 7000.0 հազ. դրամ Ընդհանուր բյուջեն՝ 7000.0 հազ. դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ծրագրի իրականացման համար այլ ռեսուրսներ, բացառությամբ ֆինանսականի, չեն պահանջվում
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Քանի որ ծրագիրը համայնքային ենթակառուցվածքի զարգացման ծրագիր է, ուստի հիմնական ռիսկերը վերաբերում են հետագա պահպանման և շահագործման ծախսերին, որի հնարավորությունը համայնքը չունի
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակչություն
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2018-2019թ.
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Արատես- Հերմոն ոռոգման ջրատարի 3500մետր արտաքին ցանցի հիմնանորոգում 200-մմ ցինկապատ խողովակաշարով

ԾՐԱԳԻՐ 4

ԴԱՇՏԱՄԻՋՅԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԻ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄ

Հերմոն համայնքի դաշտամիջյան ճանապարհներից՝ Արատես,Սատանի քար,Վիշկա,Կալասար հանդամասերից դեպի Հերմոն տանող ճանապարհները բարեկարգման կարիք ունեն, հնարավոր չէ խոտհարքներից խոտը տեղափոխել, բեռնատար մեքենաները ստիպված 120 հակ խոտ տեղափոխելու փոխարեն տեղափոխում են 60 հակ:

Նշված ծրագիրն իրականացնելու նպատակով համայնքը դիմել է«Ռազմավարական զարգացման գործակալություն» հասարակական կազմակերպությանը:

Նախատեսվում է նշված ծրագիրն իրականացնել 2017 թվականին: Ծրագիրն իրականացնելու համար անհրաժեշտ է մոտավորապես 3 մլն դրամ: Ծրագիրն իրականացնելու համար համայնքապետարանի կողմից ներդրումը կկազմի 5%, մնացած մասը ակնկալվում է ստանալ մասնավոր ներդրողներից և «Ռազմավարական զարգացման գործակալություն» հասարակական կազմակերպության միջոցներով:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ

«ԴԱՇՏԱՄԻՋՅԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԻ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄ»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքում անասնապահության խթանում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ **Բարեկարգել և անցանելի դարձնել դաշտամիջյան ճանապարհները**							
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021

Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. 2.2.
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ Կապիտալ ծախսեր՝ 3000.0 հազ. դրամ Ընդհանուր բյուջեն՝ 3000.0 հազ. դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ծրագրի իրականացման համար այլ ռեսուրսներ, բացառությամբ ֆինանսականի, չեն պահանջվում
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Քանի որ ծրագիրը համայնքային ենթակառուցվածքի զարգացման ծրագիր է, ուստի հիմնական ռիսկերը վերաբերում են հետագա պահպանման և շահագործման ծախսերին, որի հնարավորությունը համայնքը չունի
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակչություն
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2017թ.
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Արատես-Հերմոն,Սատանի-քար-Հերմոն Վիշկա-Հերմոն Կալասար-Հերմոն հանդամիջյան ճանապարհների բարեկարգում

ԾՐԱԳԻՐ 5

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԽՄԵԼՈՒ ՋՐԱԳԾԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ՑԱՆՑԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՄ

Հերմոն համայնքի ջրամատակարարման համակարգը կառուցվել է 1980 թվականին: Համայնքի խմելու ջրագծի արտաքին ցանցի երկարությունը կազմում է 3կմ: Վերակառուցման ենթակա ջրագծերն անցնում են լեռնային տարածքով, որտեղ անձրևներից և գարնան ձնհալից առաջանում են սելավներ ու մեծ վնաս հասցնում խողովակաշարին:

Սույն ծրագրով նախատեսվում է վերակառուցել Հերմոն համայնքի խմելու ջրագծի Գողթանիկ-Հերմոն 1.5կմ և Կալասար-Հերմոն 1.5կմ արտաքին ցանցի հատվածը, և ջրամատակարարման ցանցի հետագա արդյունավետության համար կառուցել ամբարտակներ և այն ցանկապատել:

Նշված ծրագրի իրականացման արդյունքում համայնքը կապահովվի շուրջօրյա մշտական խմելու ջրով, կնվազեցվեն ջրի կորուստները:

Նախատեսվում է նշված ծրագիրն իրականացնել 2017-2019 թվականներին: Ծրագիրն իրականացնելու համար անհրաժեշտ է մոտավորապես 8 մլն դրամ: Ծրագիրն իրականացնելու համար համայնքապետարանի կողմից ներդրումը կկազմի 5%, մնացածն ակնկալվում է ստանալ այլ կազմակերպություններից ու ներդրողներից:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ

«ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԽՄԵԼՈՒ ՋՐԱԳԾԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ՑԱՆՑԻ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՈՒՄ»

(Ծրագրի անվանում)

<table>
<tr><td>Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը</td><td colspan="7">Համայնքում խմելու ջրի շուրջօրյա, անխափան ջրամատակարարում</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ծրագրի անմիջական նպատակ

Հերմոն համայնքի խմելու ջրագծի արտաքին ցանցի վերակառուցում, ջրի կորուստների նվազեցում</td><td colspan="7"></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="7">Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ</td><td colspan="7">1.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="7">2.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td></tr>
</table>

Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. 2.2.
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ Կապիտալ ծախսեր՝ 8000.0 հազ. դրամ Ընդհանուր բյուջեն՝ 8000.0 հազ. դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ծրագրի իրականացման համար այլ ռեսուրսներ, բացառությամբ ֆինանսականի, չեն պահանջվում
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Քանի որ ծրագիրը համայնքային ենթակառուցվածքի զարգացման ծրագիր է, ուստի հիմնական ռիսկերը վերաբերում են հետագա պահպանման և շահագործման ծախսերին, որի հնարավորությունը համայնքը չունի
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակչություն
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2017-2019թթ.
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Համայնքի խմելու ջրագծի արտաքին ցանցի՝ ընդհանուր 3կմ 100մմ խողովակաշար և ամբարտակների վերակառուցում

ՀԶԾ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

Համայնքի զարգացման ծրագրում նախատեսված ծրագրերը և այլ աշխատանքներ ուղղված համայնքի զարգացմանը կիրականցվեն օգտագործելով համայնքի սեփական եկամուտները, ՀՀ Կառավարության պետական աջակցությունը, միջազգային և դոնոր կազմակերպությունների, ինչպես նաև անհատ ներդրողների աջակցությամբ: Նշված ներդրումները և աջակցությունը ստանալու համար այժմ տարվում են աշխատանքներ:

Մասնավորապես ՀԶԾ-ում նշված մի քանի ծրագրերը նախատեսվում է իրականացնել ՀՀ Կառավարության և անհատ ներդրողների աջակցությամբ: Ծրագրերի մի մասը կիրականացվեն համայնքի սեփական եկամուտների հաշվին:

Ստորև ներկայացվում է 2017-2021 թվականների ընթացքում վերոնշյալ ծրագերի ը աշխատանքների իրականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսավորման աղբյուրները և դրանց չափերը:

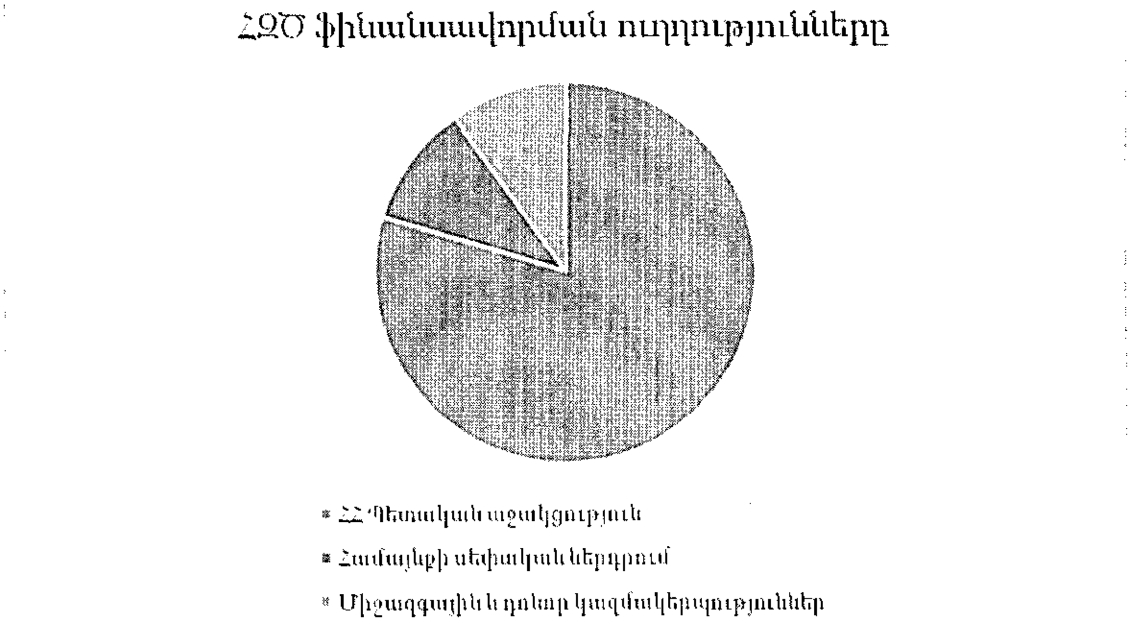

Վերոնշյալ ծրագրերի բյուջեները հաշվարկված են նախնական գնահատմամբ, նախատեսվում է այդ ծրագրերը իրականացնել համաներդրմամբ՝ ներհիմգրավելով համայնքի սեփական եկամուտները, ՀՀ Պետական աջակցությունը, ինչպես նաև միջազգային և դոնոր կազմակերպությունների, անհատ ներդրողների աջակցությունը:

Աղյուսակ 4. ՀԶԾ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ
(Հերմոն համայնք)
(2017-2021 թթ.)

(հազ. դրամ)

Պարտադիր խնդիր	Բյուջետավորված միջոցներ	Ծրագրի կատարումն ըստ տարիների					Ֆինանսավորման աղբյուրներ						Ծախսերի դասեր		Ֆինանսավորման կարգավիճակ			
		2017	2018	2019	2020	2021	Համայնքի սեփական եկամուտներ	Ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	Օտարերկրյա պաշտոնական դրամաշնորհներ	Բարեգործություն /նվիրատվություն	Մասնավոր հատված	Այլ աղբյուրներ	Ընթացիկ ծախսեր	Կապիտալ ծախսեր	Ֆինանսավորումն առկա	Ֆինանսավորման շուրջ ընթանում են բանակցություններ	Ներկայացվել է	Ֆինանսավորման հայտնաբերված չէ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

1. Զբոսաշրջության զարգացում	3000.0	3000.0	-	-	-		-	-	-	-	-	3000.0	-	3000.0	-	3000.0	-	-
2. Համայնքի փողոցների լ[illegible]ավորություն	1500.0	1500.0	-	-	-		700.0			800.0				1500.0	700.0			800.0
3. Արատես-Հերմոն ոռոգման համակարգի հիմնանորոգում	7000.0	7000.0	-	-	-		450.0	-	-	-	-	-	-	7000.0	450.0	-	6550.0	-
4. Դաշտամիջյան ճ[illegible]ապարհների բարեկարգում	3000.0	3000.0					350.0	-	-	-	-	2650.0	-	3000.0	350.0	2650.0	-	-

5. Համայնքի խմելու ջրագծի արտաքին ցանցի վերակառուցում	8000.0	8000.0	-	-	-		700.0	-	-	-	-	7300.0	-	8000.0	700.0	-	-	7300.0

4. ՀԶԾ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ

Համայնքի ՀԶԾ ծրագրով ներառված զարգացման ծրագրերը և աշխատանքները կարևոր են համայնքի զարգացման գործում, որոնք միտված են գլխավորապես համայնքի բնակչության կենսամակարդակի և ապրուստի պայմանների բարելավմանը, այդ իսկ պատճառով ՀԶԾ-ի մոնիթորինգը շատ կարևոր:

Նախատեսվում է մոնիթորինգ իրականացնել 5 տարիների ընթացքում վերը նշված բոլոր ծրագրերի իրականացման ժամանակ, ինչպես նաև իրականացնել

մոնիթորինգ յուաքանչյուր ծրագրի ավարտից հետո հասկանալու ստացված օգուտները և հետագայում նմանատիպ ծրագրերի իրականացման ընթացքում կատարվելիք բարեփոխումները:

Մասնավորապես մոնիթորինգի կենթարկվեն հետևյալ ցուցանիշները.

- յուրաքանչյուր ծրագրի բյուջեն, դրա ֆինանսավորման աղբյուրները
- ծրագրի օգուտները և արդյունքները
- ներգրավված բնակիչների թիվը

Կատարված մոնիթորինգի արդյունքները կամփոփվեն և կներկայացվեն համայնքի բնակչության ուշադրությանը տարին մեկ անգամ՝ հրավիրելով համայնքի ընդհանուր ժողով: Այն կօգնի ապահովել ՏԻՄ աշխատանքների թափանցիկություն, ինչպես նաև յուրօրինակ հարթակ կհանդիսանա լսելու համայնքի բնակիչների առաջարկությունները և կարծիքները:

ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ

ՀԵՐՄՈՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

(2017-2021 թվականներ)

Տրամաբանական մոդելի բաղադրիչ	Ցուցանիշի փաստացի	Ցուցանիշի թիրախային	Ցուցանիշի փաստացի	Ցուցանիշի կատարողական	Ցուցանիշի թիրախային	Ցուցանիշի փաստացի	Ցուցանիշի կատարողական	Ցուցանիշի թիրախային	Ցուցանիշի փաստացի	Ցուցանիշի կատարողական	Ցուցանիշի թիրախային	Ցուցանիշի փաստացի	Ցուցանիշի կատարողական	Ցուցանիշի թիրախային	Ցուցանիշի փաստացի	Ցուցանիշի կատարողական	Տվյալների հավաքագրման պատասխանատուն	Ցուցանիշի ստացման աղբյուր	Ցուցանիշի ստացման մեթոդ

																	Կիսամյակային	Տարեկան		
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԿԱՅՈՒՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ																				
1. Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ, արտահայտված տոկոսով																		X	Համայնքա-պետարան	Փաս-տաթղ-թային ուսում-նասիրու-թյուն/ հարցա-զրույց
2. Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով, չհաշված համայնքի բնակչության փոփոխությունը բնական աճի պատճառով																		X	ՀՀ Ոստիկանութ-յուն	Հարցում
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ																				
1. Ջրսաշրջության զարգացում																			Համայնքա-պետարան	Փաստա-թղթային ուսում-նա-սիրու-թյուն
2. Համայնքի փողոցների լուսավորություն																		X	Համայնքա-պետարան	Փաստա-թղթային ուսում-նա-սիրու-թյուն
3. Հերմոնի ոռոգման համակարգի հիմնանորոգում																			Համայնքա-պետարան	Փաստա-թղթային ուսում-նա-սիրու-

																				թյուն
4. Դաշտամիջյան ճանապարհների բարեկարգում																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
5. Համայնքի խմելու ջրագծի արտաքին ցանցի վերակառուցում																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն

5. ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ

ՀԶԾ-ն հանդիսանալու է համայնքի գալիք հինգ տարիների գործունեության ուղեցույցը: 2017-2021թթ. ընթացքում ՀԶԾ-ում ընդգրկված ծրագրերի իրականացմանն են ուղղված լինելու համայնքի տեղական ինքնակառավարման մարմինների ջանքերն ու աշխատանքը՝ մոբիլիզացնելով համայնքի ֆինանսական, մարդկային և նյութական ռեսուրսների ողջ պոտենցիալը: ՀԶԾ-ի իրագործումը հնարավորություն կտա քայլ առ քայլ մոտենալ հեռվում նշմարվող

այն ցանկալի տեսլականին, որպիսին ցանկանում է տեսնել համայնքը նրա յուրաքանչյուր բնակիչ: ՀԶԾ-ում տեղ գտած դրույթները լինելու են այն ծրագրային հիմքը, որի վրա հենվելով կազմվելու է համայնքի յուրաքանչյուր տարվա բյուջեն:

Ծրագիրը հաջողությամբ իրագործելու համար տեղական ինքնակառավարման մարմինները պետք է սերտորեն և արդյունավետ համագործակցեն պետական կառույցների, միջազգային դոնոր կազմակերպությունների և այլ շահագրգիռ կողմերի և կառույցների հետ:

ՀԶԾ-ի իրականացման հսկողությունը և ներքին վերահսկողությունը կիրականացնեն համայնքի ղեկավարը և համայնքի ավագանին: ՀԶԾ-ի ներքին վերահսկողության արդյունքները կներկայացվեն համայնքի ավագանուն՝ ի գիտություն:

Յուրաքանչյուր հաջորդ տարի կկատարվի ՀԶԾ-ի իրականացման նախորդ տարվա արդյունքների ուսումնասիրություն, ամփոփում, ձեռքբերումների գնահատում և թերությունների բացահայտում: Նախորդ տարվա արդյունքների հիման վրա համապատասխան ուղղումներ և լրացումներ կկատարվեն մնացյալ տարիների ծրագրերում:

Հիմնվելով ՀԶԾ-ի իրականացման տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ համայնքի ավագանու կայացրած որոշման վրա, ՀԶԾ-ի վերանայման անհրաժեշտության դեպքում, համայնքի ղեկավարը ՀԶԾ-ում փոփոխություններ ու լրացումներ կատարելու վերաբերյալ իր և (կամ) համայնքի ավագանու անդամներից ստացված բոլոր առաջարկությունները ներկայացնում է համայնքի ավագանու քննարկմանը և հաստատմանը:

Համայնքի ավագանու անդամի (անդամների) առաջարկած այն փոփոխությունները և (կամ) լրացումները, որոնք ավելացնում են ՀԶԾ-ի իրականացման ծախսերը, համայնքի ավագանու որոշմամբ ընդունվում են միայն համայնքի ղեկավարի եզրակացության առկայությամբ և ավագանու նիստին ներկա անդամների ձայների երկու երրորդով:

ՀԶԾ-ի փոփոխությունները և (կամ) լրացումները, ավագանու հաստատումից հետո, հրապարակվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: